

Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

26 päivänä maaliskuuta 2019*

Kumoamiskanne – Kieliä koskevat järjestelyt – Sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintamenettely –
Kiinnostuksenilmaisupyyntö – Autonkuljettajat – Tehtäväryhmä I – Kielitaito –
Valintamenettelyn toisen kielen rajaaminen englannin, ranskan ja saksan kieliin –
Yhteydenpitoon käytettävä kieli – Asetus n°1 – Virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt –
Muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot – Kieleen perustuva syrjintä –
Oikeuttaminen – Yksikön etu

Asiassa C-377/16,

jossa on kyse SEUT 263 artiklaan perustuvasta kumoamiskanteesta, joka on nostettu 7.7.2016,

Espanjan kuningaskunta, asiamiehinnään M. J. García-Valdecasas Dorrego ja M. A. Sampol Pucurull,

kantajana,

vastaaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinnään D. Nessaf, C. Burgos ja M. Rantala,

vastaaajana,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti K. Lenaerts, varapresidentti R. Silva de Lapuerta, jaostojen puheenjohtajat J.-C. Bonichot, M. Vilaras, E. Regan, F. Biltgen, K. Jürimäe ja C. Lycourgos sekä tuomarit A. Rosas (esittelevä tuomari), E. Juhász, J. Malenovský, E. Levits ja L. Bay Larsen,

julkisasiamies: E. Sharpston,

kirjaaja: hallintovirkamies L. Carrasco Marco,

kuultuaan julkisasiamiehen 25.7.2018 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: espanja.

tuomion

- 1 Espanjan kuningaskunta vaatii kanteessaan unionin tuomioistuinta kumoamaan kiinnostuksenilmaisupyynnön, jonka otsikko on Sopimussuhteiset toimihenkilöt – Tehtäväryhmä I – Autonkuljettajat, EP/CAST/S/16/2016 (EUVL 2016, C 131 A, s. 1; jäljempänä kiinnostuksenilmaisupyyntö).

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 1/58

- 2 Euroopan talousyhteisössä käytettäviä kieliä koskevista järjestelyistä 15.4.1958 annetun neuvoston asetuksen N:o 1 (EYVL 1958, 17, s. 385), sellaisena kuin se on muutettuna 13.5.2013 annetulla neuvoston asetuksella (EU) N:o 517/2013 (EUVL L 158, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1/58), 1 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Unionin toimielinten viralliset ja työkielet ovat bulgarian, englannin, espanjan, hollannin, iirin, italian, kreikan, kroaatin, latvian, liettuan, maltan, portugalil, puolan, ranskan, romanian, ruotsin, saksan, slovakin, sloveenin, suomen, tanskan, tšekin, unkarin ja viron kieli.”

- 3 Asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Jäsenvaltion tai jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön [unionin] toimielimille osoittamat asiakirjat laaditaan millä tahansa virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan. Vastaus laaditaan samalla kielellä.”

- 4 Saman asetuksen 6 artiklan sanamuoto on seuraava:

”[Unionin] toimielimet voivat antaa työjärjestyksissään yksityiskohtaiset säännöt näiden kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta.”

Henkilöstösäännöt ja muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot

- 5 Euroopan unionin virkamiehiin sovellettavat henkilöstösäännöt (jäljempänä henkilöstösäännöt) ja Euroopan unionin muuhun henkilöstöön sovellettavat palvelussuhteen ehdot (jäljempänä palvelussuhteen ehdot) vahvistetaan Euroopan yhteisöjen virkamiehiin sovellettavien henkilöstösääntöjen ja näiden yhteisöjen muuta henkilöstöä koskevien palvelussuhteen ehtojen vahvistamisesta ja komission virkamiehiin väliaikaisesti sovellettavista erityistoimenpiteistä 29.2.1968 annetulla neuvoston asetuksella (ETY, Euratom, EHTY) N:o 259/68 (EYVL 1968, L 56, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 22.10.2013 annetulla Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella (EU, Euratom) N:o 1023/2013 (EUVL 2013, L 287, s. 15).

Henkilöstösäännöt

- 6 Henkilöstösääntöjen I osastoon, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, kuuluvat niiden 1–10 c artikla.
- 7 Henkilöstösääntöjen 1d artiklassa säädetään seuraavaa:

”1. Näitä henkilöstösääntöjä sovellettaessa kaikenlainen syrjintä ja esimerkiksi – kieleen – perustuva syrjintä on kiellettyä.

--

6. Kaikkien syrjimättömyysperiaatteeseen ja suhteellisuusperiaatteeseen kohdistuvien rajoitusten on oltava objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltuja, ja niiden on vastattava henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisia oikeutettuja tavoitteita. --”

8 Henkilöstösääntöjen III osaston otsikko on ”Virkaura”.

9 Tämän osaston I luvussa, jonka otsikko on ”Palvelukseen ottaminen”, ovat henkilöstösääntöjen 27–34 artikla, ja 28 artiklassa säädetään seuraavaa:

”Virkamieheksi voidaan nimittää ainoastaan henkilö,

--

f) jolla on perusteellinen kielitaito yhdessä unionin kielessä ja tehtäviensä hoitamiseen riittävä kielitaito toisessa unionin kielessä.”

10 Henkilöstösääntöjen III osaston 3 luvussa, jonka otsikko on ”Arviointi, ikälisien kertyminen ja ylentäminen”, olevan 45 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Ennen palvelukseen ottamisen jälkeistä ensimmäistä ylennystä virkamiehiä vaaditaan osoittamaan kykynsä työskennellä kolmannella kielellä, jonka on oltava yksi Euroopan unionista tehdyn sopimuksen 55 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista kielistä. --”

11 Henkilöstösääntöjen liitteessä III, joka koskee kilpailumenettelyä, säädetään muun muassa kilpailun luonteesta ja kilpailumenettelystä, täytettäviin virkoihin liittyvien tehtävien ja velvollisuuksien luonteesta ja näiden virkojen luonteesta johtuvista mahdollisista kielitaitovaatimuksista.

Palvelussuhteen ehdot

12 Palvelussuhteen ehtojen I osastossa, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, ovat niiden 1–7a artikla.

13 Muuhun henkilöstöön sovellettavien palvelussuhteen ehtojen 1 artiklan mukaan näitä palvelussuhteen ehtoja sovelletaan kaikkiin sopimuksella palvelukseen otettuihin unionin toimihenkilöihin, jotka ovat näin ollen muun muassa ”sopimussuhteisen toimihenkilön” asemassa.

14 Palvelussuhteen ehtojen 3a artiklassa säädetään muun muassa seuraavaa:

”1. Muita kuin ydintehtäviä hoitavalla sopimussuhteisella toimihenkilöllä tarkoitetaan näissä palvelussuhteen ehdoissa toimihenkilöä, joka ei hoida asianomaista toimielintä koskevan talousarvion pääluokan liitteessä olevassa henkilöstötaulukossa esitettyä tointa ja joka on palkattu hoitamaan tehtäviä osa- tai kokopäiväisesti

a) jossain toimielimessä ruumiillisen työn tekemiseksi tai hallinnollisten avustavien tehtävien suorittamiseksi;

--”

15 Palvelussuhteen ehtojen IV osaston otsikko on ”Sopimussuhteiset toimihenkilöt”, ja siinä ovat niiden 79–119 artikla.

- 16 Tämän IV osaston 1 luvussa, jonka otsikko on ”Yleiset säännökset”, on palvelussuhteen ehtojen 80 artikla, jonka sanamuoto on seuraava:

”1. Sopimussuhteiset toimihenkilöt jaetaan neljään tehtäväryhmään, jotka vastaavat heidän hoitamiaan tehtäviä. Kukin tehtäväryhmä jaetaan palkkaluokkiin ja -tasoihin.

2. Tehtävät ja niitä vastaavat tehtäväryhmät esitetään seuraavassa taulukossa:

Tehtävä-ryhmä	Palkka-luokka	Tehtävät
IV	13–18	Hallinnolliset, avustavat, lingvistiset ja muut vastaavat tekniset tehtävät, jotka suoritetaan väliaikaisten toimihenkilöiden valvonnassa.
III	8–12	Toimeenpanevat, luonnostelevat, kirjanpidolliset ja muut vastaavat tekniset tehtävät, jotka suoritetaan virkamiesten tai väliaikaisten toimihenkilöiden valvonnassa.
II	4–7	Avustavat ja sihteerin tehtävät, toimiston hoitoon liittyvät ja muut vastaavat tekniset tehtävät, jotka suoritetaan virkamiesten tai väliaikaisten toimihenkilöiden valvonnassa.
I	1–3	Ruumiillisen työn ja hallinnollisen tuen yksikön tehtävät, jotka suoritetaan virkamiesten tai väliaikaisten toimihenkilöiden valvonnassa.

3. Kunkin 3 a artiklassa tarkoitetun toimielimen, viraston tai yksikön 6 artiklan ensimmäisessä kohdassa tarkoitettu [sopimussuhteisten toimihenkilöiden työ sopimusten tekemiseen toimivaltainen] viranomainen voi edellä olevan taulukon perusteella päättää yksityiskohtaisemmin kuhunkin tehtävään sisältyvistä toimivaltuuksista kuultuaan henkilöstösääntökomiteaa.

4. Henkilöstösääntöjen 1 d – – artiklan säännöksiä sovelletaan soveltuvin osin.

– – ”

- 17 Palvelussuhteen ehtojen 82 artiklassa, joka on kyseisen IV osaston 3 luvussa, jonka otsikko on ”Palvelukseen ottamista koskevat edellytykset”, säädetään seuraavaa:

” – –

2. Jotta henkilö voidaan ottaa palvelukseen sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi, hänellä on oltava vähintään:

a) tehtäväryhmässä I, suoritettu oppivelvollisuus

– –

3. Sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö:

– –

- e) [joka] toimittaa näytön siitä, että hänellä on perusteelliset tiedot yhdessä unionin kielessä ja toisessa unionin kielessä sellaiset tyydyttävät tiedot, jotka ovat hänen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeen.

--

5. Euroopan henkilöstövalintatoimisto [(jäljempänä EPSO)] avustaa eri toimielinten pyynnöstä sopimussuhteisen henkilöstön valinnassa, erityisesti määrittelemällä kokeiden sisällön ja järjestämällä valintamenettelyt. [EPSO] varmistaa sopimussuhteisen henkilöstön valintamenettelyjen avoimuuden.

--”

Riidanalainen valintamenettely

- 18 Euroopan parlamentti julkaisi 14.4.2016 kiinnostuksenilmaisupyynnön laatiakseen tietokannan hakijoista, joita voidaan ottaa palvelukseen sopimussuhteisiksi toimihenkilöiksi autonkuljettajan tehtäviin. Kiinnostuksenilmaisupyynnön johdannosta käy ilmi, että avoimia työpaikkoja oli noin 110 ja että ne olivat ”pääasiassa Brysselissä” (Belgia).

- 19 Kiinnostuksenilmaisupyynnön II jaksossa, jonka otsikko on ”Työtehtävät”, todetaan, että palvelukseen otettava sopimussuhteinen toimihenkilö hoitaa ”virkamiehen tai väliaikaisen toimihenkilön valvonnassa autonkuljettajan tehtäviä”, ja siinä täsmennetään seuraavaa:

”-- [tehtäviin] voivat kuulua seuraavat:

- kuljettaa Euroopan parlamentin korkean tason henkilöitä sekä virkamiehiä tai muuta henkilöstöä lähinnä Brysselissä, Luxemburgissa [(Luxemburg)] ja Strasbourgissa [(Ranska)] sekä muissa jäsenvaltioissa ja unionin ulkopuolisissa maissa
- kuljettaa vieraita (diplomaatteja ja muita arvovieraita)
- kuljettaa tavaroita ja asiakirjoja
- kuljettaa postilähetyksiä
- huolehtia ajoneuvon kunnosta ja erityisesti sen teknisistä laitteista
- huolehtia henkilöiden ja tavaroiden turvallisuudesta kuljetuksen aikana kyseisen maan tieliikennelakia noudattaen
- huolehtia tarvittaessa ajoneuvojen lastaamisesta ja lastin purkamisesta
- suorittaa tarvittaessa hallinnollisia tehtäviä tai logistiseen tukeen liittyviä tehtäviä.”

- 20 Kiinnostuksenilmaisupyynnön IV jaksossa, jonka otsikko on ”Osallistumisedellytykset”, todetaan, että hakijat voidaan ottaa palvelukseen sopimussuhteisina toimihenkilöinä, jos he täyttävät useita edellytyksiä, joista mainitaan kahden unionin virallisen kielen taito. Tältä osin hakijoilla on oltava yhtäältä ”Euroopan unionin 24 virallisesta kielestä yhden virallisen kielen perusteellinen taito (vähintään taso C1 --)” valintamenettelyn ”kielenä 1” ja toisaalta ”tyydyttävä (taso B2) englannin, ranskan tai saksan kielen taito” valintamenettelyn ”kielenä 2” (jäljempänä valintamenettelyn toinen kieli), ja ”kielen 2 on oltava muu kuin kieli 1”.

- 21 Euroopan neuvoston vahvistamassa kieliä koskevassa yhteisessä eurooppalaisessa viitekehyksessä [17.3.1998 hyväksytty Euroopan neuvoston ministerikomitean suositus nro R (98) 6, jäljempänä kieliä koskeva viitekehys] määritellään kielitaidon kuusi tasoa eli taitotasot A1–C2. Siinä on useita taulukoita, joista yhdessä esitetään kattavasti yhtenäiset taitotasot. Taitotaso B2, joka vastaa ”itsenäisen kielenkäyttäjän kielitaitoa”, esitellään kieliä koskevassa viitekehyksessä seuraavasti:

”Ymmärtää pääajatukset [konkreettisia] ja abstrakteja aiheita käsittelevistä monitahoisista teksteistä, myös oman erityisalansa käsittelystä. Viestiminen on niin sujuvaa ja spontaania, että hän pystyy säännölliseen vuorovaikutukseen syntyperäisten kanssa ilman että se vaatii kummaltakaan osapuolelta ponnisteluja. Pystyy tuottamaan selkeää, yksityiskohtaista tekstiä hyvinkin erilaisista aiheista, esittämään mielipiteensä jostakin ajankohtaisesta asiasta ja selittämään eri vaihtoehtojen edut ja haitat.”

- 22 Kiinnostuksenilmaisupyynnön IV jaksossa perustellaan valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaamista vain englannin, ranskan ja saksan kieliin seuraavalla tavalla:

”Euroopan unionin tuomioistuimen (suuri jaosto) [27.11.2012 antaman tuomion Italia v. komissio (C-566/10 P, EU:C:2012:752)] mukaisesti Euroopan parlamentin on ilmoitettava syyt siihen, miksi hakijan toisen kielen valintamahdollisuudet on tässä kiinnostuksenilmaisupyynnössä rajattu vain joihinkin unionin virallisiin kieliin.

Tämän johdosta hakijoille ilmoitetaan, että tämän kiinnostuksenilmaisupyynnön kolme vaihtoehtoa toiseksi kieleksi on valittu yksikön edun mukaisesti. Yksikön edun mukaista on, että uudet työntekijät ovat heti toimintakykyisiä ja pystyvät kommunikoimaan sujuvasti päivittäisessä työssään.

Euroopan parlamentin pitkäaikaisen käytännön mukaan sisäisessä viestinnässä käytettävät kielet ovat englanti, ranska ja saksa. Ne ovat myös unionin ulkoisessa viestinnässä ja asiakirjojen käsittelyssä yleisimmin käytetyt kielet. Lisäksi 92 prosenttia koko henkilöstöstä ilmoitti vuoden 2013 henkilöstöarviointiraporteissa osaavansa englannin kieltä, 84 prosenttia koko henkilöstöstä ilmoitti osaavansa ranskan kieltä ja 56 prosenttia koko henkilöstöstä ilmoitti osaavansa saksan kieltä. Muiden virallisten kielten osalta kieltä tyydyttävästi osaavan henkilöstön määrä ei ylitä 50 prosentin rajaa.

Kun otetaan huomioon sekä yksikön etu että hakijoiden tarpeet ja valmiudet ja lisäksi valintamenettelyn ala, on perusteltua vaatia, että hakija osaa yhtä näistä kolmesta kielestä. Näin voidaan varmistaa, että ensimmäisestä kielestä riippumatta kaikki hakijat hallitsevat ainakin yhden näistä kolmesta virallisesta kielestä niin hyvin, että voivat käyttää sitä työkielenä.

Tasapuolisen kohtelun varmistamiseksi hakijan, jonka ensimmäinen kieli on jokin näistä kolmesta kielestä, on silti osattava riittävästi toista kieltä, jonka on myös oltava jokin näistä kolmesta kielestä.

Arvioimalla hakijoiden kielitaitoa Euroopan parlamentti voi ennakoida hakijoiden valmiuksia suoriutua alusta alkaen työtehtävistään todellisissa työtilanteissa.”

- 23 Kiinnostuksenilmaisupyynnön VI jaksossa, jonka otsikko on ”Hakeminen ja hakuaika”, todetaan, että hakijoiden on rekisteröidyttävä käyttämällä sähköistä hakulomaketta, joka on saatavilla EPSOn verkkosivustolla. Kiinnostuksenilmaisupyynnön VII jaksossa, jonka otsikko on ”Valintamenettelyn vaiheet”, mainitun mukaisesti valintamenettely perustuu todistuksiin, ja siinä täsmennetään tältä osin, että ”valintamenettely perustuu yksinomaan niiden vastausten tarkasteluun, jotka hakija on antanut rekisteröitymislomakkeen osassa ’Kykyjen kartoitus’ (Talent Screener/Evaluateur de talent) esitettyihin kysymyksiin”.
- 24 Kiinnostuksenilmaisupyynnön VIII jaksosta, jonka otsikko on ”Valintamenettelyn tulokset”, ilmenee, että valintamenettelyssä merkityksellisten kriteerien mukaisesti eniten pisteitä saaneiden 300 hakijan nimet kirjataan menettelyn päätteeksi tätä varten muodostettavaan tietokantaan.

Kiinnostuksenilmaisupyynnön IX jaksossa, jonka otsikko on ”Palvelukseen ottaminen”, muistutetaan, että nimen kirjaaminen tietokantaan ei takaa sitä, että hakija otetaan palvelukseen. Sellaisia tilanteita varten, joissa suunnitellaan niiden hakijoiden palvelukseen ottamista, joiden nimet on kirjattu tietokantaan, kiinnostuksenilmaisupyynnössä todetaan muun muassa seuraavaa:

”Jos suunnitellaan uusien työntekijöiden palvelukseen ottamista, Euroopan parlamentin rekrytointiyksiköt etsivät tietokannasta täytettävään toimeen parhaiten soveltuvat hakijat ja ottavat heihin yhteyttä.

Nämä hakijat kutsutaan haastatteluun, jossa arvioidaan heidän soveltuvuuttaan kyseisiin tehtäviin. Haastattelussa arvioidaan myös kielen 1 ja kielen 2 taito. Hakijan ilmoittamien muiden kielten taito voidaan myös testata.

--

Haastattelun sekä mahdollisten teoriakokeiden ja/tai käytännön kokeiden tuloksen perusteella hakijalle saatetaan tehdä työtarjous.”

- 25 Valituksi tulleet hakijat otetaan palvelukseen sopimussuhteisiksi toimihenkilöiksi (”tehtäväryhmä I”) ja työsopimus tehdään palvelussuhteen ehtojen 3 a, 84 ja 85 artiklan mukaisesti. Työsopimus tehdään yhdeksi vuodeksi ja se voidaan uusida yhden vuoden ajaksi ja sen jälkeen mahdollisesti toisen kerran toistaiseksi voimassa olevaksi työsopimukseksi.

- 26 Kiinnostuksenilmaisupyynnön X jaksossa, jonka otsikko on ”Yhteydenpito”, todetaan seuraavaa:

”Euroopan parlamentti on yhteydessä hakijoihin heidän EPSO-tiliensä kautta tai sähköpostitse. Hakijan on syytä seurata menettelyn kulkua ja tarkistaa itseään koskevat tiedot EPSO-tililtään ja sähköpostistaan säännöllisesti vähintään kaksi kertaa viikossa. Jos hakija ei teknisistä syistä voi tarkistaa näitä tietoja, hänen kuuluu ilmoittaa asiasta välittömästi valintamenettelyn sähköpostiosoitteeseen:

ACdrivers2016@ep.europa.eu

Kaikki menettelyä koskevat yhteydenotot pyydetään osoittamaan tähän sähköpostiosoitteeseen.”

Asianosaisten vaatimukset

- 27 Espanjan kuningaskunta vaatii, että unionin tuomioistuin kumoaa kiinnostuksenilmaisupyynnön ja velvoittaa parlamentin korvaamaan oikeudenkäyntikulut. Sen mukaan tällaisen kumoamisen seurauksena on kumottava myös sen nojalla perustettu tietokanta.
- 28 Parlamentti vaatii, että unionin tuomioistuin hylkää kanteen selvästi perusteettomana ja velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Kanne

- 29 Espanjan kuningaskunta esittää kanteensa tueksi neljä kanneperustetta.
- 30 Ensimmäinen kanneperuste koskee hakijoiden ja EPSOn välisessä yhteydenpidossa käytettävien kielten lainvastaista rajaamista vain englannin, ranskan ja saksan kieliin.

- 31 Toinen kanneperuste koskee palvelussuhteen ehdoissa sopimussuhteisia toimihenkilöitä varten säädettyjen kielitaitovaatimusten virheellistä tulkintaa.
- 32 Kolmas ja neljäs kanneperuste, jotka käsitellään yhdessä, koskevat sitä, onko valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaaminen vain englannin, ranskan ja saksan kieliin laillinen.

Ensimmäinen kanneperuste, joka koskee yhteydenpidossa käytettävän kielen valinnan rajaamista englannin, ranskan ja saksan kieliin

Asianosaisten lausumat

- 33 Espanjan kuningaskunta väittää ensisijaisesti, että kiinnostuksenilmaisupyynnöllä rikotaan asetuksen N:o 1/58 1 ja 2 artiklaa, Euroopan unionin perusoikeuskirjan (jäljempänä perusoikeuskirja) 22 artiklaa ja henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 ja 6 kohtaa, kun siinä rajataan kielet, joita hakijat voivat käyttää yhteydenpidossaan kyseessä olevan valintamenettelyn järjestäjiin, vain englannin, ranskan ja saksan kieliin. Espanjan kuningaskunta väittää tältä osin, että kiinnostuksenilmaisupyynnön puitteissa toimitettavat hakemukset ovat asetuksen N:o 1/58 2 artiklassa tarkoitettuja ”jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön – toimielimille osoittamia asiakirjoja”, ja ne on näin ollen voitava tämän artiklan mukaisesti laatia millä tahansa unionin virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan.
- 34 Espanjan kuningaskunta katsoo toissijaisesti, että yhteydenpidossa käytettävien kielten rajaamisella vain englannin, ranskan ja saksan kieliin rikotaan perusoikeuskirjan 22 artiklaa, jonka mukaan unionin on kunnioitettava kielellistä monimuotoisuutta, ja henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 ja 6 kohtaa, jonka mukaan kaikenlainen syrjintä, kuten kieleen perustuva syrjintä, on kiellettyä, ellei sitä voida perustella tämän säännöksen mukaisesti. Espanjan kuningaskunnan mukaan hakijat, jotka eivät voi täyttää EPSOn verkkosivustolta saatavaa hakulomaketta omalla äidinkielellään tai käyttää omaa äidinkieltään yhteydenpidossaan parlamenttiin ovat epäedullisessa asemassa niihin hakijoihin nähden, joiden äidinkieli on englanti, ranska tai saksa. Se väittää, ettei tällaiselle kieleen perustuvalle syrjinnälle ole perusteltuja syitä.
- 35 Parlamentti kiistää nämä väitteet ja täsmentää, että kiinnostuksenilmaisupyynnössä ei aseteta velvollisuutta käyttää jotakin tiettyä kieltä EPSOn verkkosivustolta saatavan hakulomakkeen täyttämiseksi. Parlamentin mukaan tässä kiinnostuksenilmaisupyynnössä ei myöskään rajata niiden kielten käyttöä, joita yhtäältä hakijoiden ja toisaalta EPSOn tai parlamentin välisessä yhteydenpidossa voidaan käyttää. Se katsoo, että vaikka tämä hakulomake oli teknisistä syistä saatavilla vain englannin, ranskan ja saksan kielisenä, hakijoilla ei kuitenkaan ollut velvollisuutta käyttää jotakin näistä kolmesta kielestä sen täyttämiseksi. Parlamentti toteaa, että hakemuksia laadittiin muillakin kielillä kuin englannin, ranskan tai saksan kielillä, ja että valintakomitea turvautui niiden arvioimisessa tarvittaessa kielitaidon arvioijiin. Parlamentti katsoo noudattaneensa näin ollen täysimääräisesti velvollisuuttaan kommunikoida hakijoiden kanssa näiden vapaasti valitsemalla kielellä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 36 Asetuksen N:o 1/58 2 artiklassa, joka vastaa pääosin SEUT 24 artiklan neljättä kohtaa ja perusoikeuskirjan 41 artiklan 4 kohtaa, edellytetään, että jäsenvaltion lainkäyttövaltaan kuuluvan henkilön unionin toimielimille osoittamat asiakirjat laaditaan millä tahansa tämän asetuksen 1 artiklassa tarkoitettulla virallisella kielellä lähettäjän valinnan mukaan ja että toimielimen vastaus laaditaan samalla kielellä. Koska näille henkilöille kuuluva oikeus valita unionin virallisista kielistä kieli, jota he käyttävät yhteydenpidossa toimielimiin, kuten Euroopan parlamenttiin, on keskeinen osa

unionin kielellisen monimuotoisuuden kunnioittamista, jonka merkityksestä muistutetaan SEU 3 artiklan 3 kohdan neljännessä alakohdassa ja perusoikeuskirjan 22 artiklassa, on katsottava, että tämä oikeus on perustavanlaatuinen.

- 37 Kuten unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, unionin velvollisuudesta kunnioittaa kielellistä monimuotoisuutta ei kuitenkaan voida johtaa yleistä oikeusperiaatetta, jolla jokaiselle taataan oikeus siihen, että kaikki asiakirjat, jotka saattavat vaikuttaa hänen etuihinsa, on kaikissa tilanteissa laadittava hänen äidinkielellään ja jonka mukaan toimielimet ovat velvollisia käyttämään kaikissa tilanteissa kaikkia virallisia kieliä ilman, että tähän voidaan myöntää poikkeuksia (ks. vastaavasti tuomio 9.9.2003, Kik v. SMHV, C-361/01 P, EU:C:2003:434, 82 kohta; tuomio 27.11.2012, Italia v. komissio, C-566/10 P, EU:C:2012:752, 88 kohta ja tuomio 6.9.2017, Slovakia ja Unkari v. neuvosto, C-643/15 ja C-647/15, EU:C:2017:631, 203 kohta).
- 38 Unionin henkilöstövalintamenettelyiden erityisessä asiayhteydessä unionin tuomioistuin on jo katsonut tuomion 27.11.2012, Italia v. komissio (C-566/10 P, EU:C:2012:752) 88 kohdassa, että kieleen perustuvan syrjinnän kieltä voidaan rajoittaa henkilöstösääntöjen 1d artiklan 6 kohdan mukaisesti. Näin ollen, sanotun kuitenkin rajoittamatta muun muassa kyseisen tuomion 71 kohdassa muistutettua velvollisuutta julkaista kilpailuilmotukset Euroopan unionin virallisessa lehdessä henkilöstösääntöjen liitteessä III olevan 1 artiklan 2 kohdan mukaisesti, kun sitä luetaan yhdessä asetuksen N:o 1/58 5 artiklan kanssa, kaikilla unionin virallisilla kielillä, toimielimet voivat tarvittaessa asettaa rajoituksia virallisten kielten käyttöön tässä asiayhteydessä, edellyttäen, että rajoitukset ovat kyseisen 1d artiklan 6 kohdan mukaisesti objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltuja henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisella oikeutetulla tavoitteella ja oikeassa suhteessa tavoitteeseen nähden.
- 39 Tuomion 27.11.2012, Italia v. komissio (C-566/10 P, EU:C:2012:752), 88 kohdasta johtuu näin ollen, että unionin henkilöstövalintamenettelyissä toimielimille ei voida asettaa velvollisuuksia, jotka menevät pidemmälle kuin henkilöstösääntöjen 1d artiklassa säädetty vaatimukset.
- 40 Tästä on seurauksena, että tässä kanteessa kyseessä olevaa kysymystä siitä, onko niiden kielten, joita hakijat voivat käyttää yhteydenpidossaan EPSOn ja parlamenttiin, rajaaminen vain englannin, ranskan ja saksan kieliin laillista, on arvioitava henkilöstösääntöjen 1d artiklan kannalta, jota sovelletaan sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintamenettelyihin palvelussuhteen ehtojen 80 artiklan 4 kohdan nojalla.
- 41 Koska parlamentti kiistää, että EPSOn ja hakijoiden välisessä yhteydenpidossa käytettävän kielen valinta rajattiin vain englannin, ranskan ja saksan kieliin, ensimmäiseksi ja ennen kuin arvioidaan Espanjan kuningaskunnan väite, jonka mukaan tämä rajaaminen merkitsee kieleen perustuvaa erilaista kohtelua, joka on ristiriidassa henkilöstösääntöjen 1d artiklan kanssa, on tarkistettava, kuuluuko kiinnostuksenilmaisupyynnöön – kun otetaan huomioon kummankin asianosaisen esittämät väitteet – todellakin tällainen rajaaminen.
- 42 Kiinnostuksenilmaisupyynnössä todetun mukaisesti siinä tarkoitettu valintamenettely perustuu yksinomaan ”todistuksiin” ja niiden vastausten tarkasteluun, jotka hakija on antanut EPSOn verkkosivustolla saatavilla olevan sähköisen hakulomakkeen osassa ”Kykyjen kartoitus” (Talent Screener / Evalueur de talent) esitettyihin kysymyksiin. Tästä pyynnöstä seuraa siis, että hakemukset tuli toimittaa verkossa mainitun sähköisen hakulomakkeen avulla.
- 43 Tältä osin asianosaiset ovat yhtä mieltä siitä, että kiinnostuksenilmaisupyynnön sähköinen hakulomake oli saatavilla EPSOn verkkosivustolla vain englannin, ranskan ja saksan kielisenä. Espanjan kuningaskunta päättelee siitä, että lomakkeen saatavuus rajattiin tiettyihin kieliin, että myös kielet, joita kyseisen lomakkeen täyttämiseksi voidaan käyttää, on käytännössä rajattu, mutta parlamentti

puolestaan väittää, että koska tässä kiinnostuksenilmaisupyynnössä ei ole sitovaa sääntöä siitä, mitä kieltä kyseisen lomakkeen täyttämiseksi on käytettävä, hakijat saattoivat vapaasti käyttää lomakkeen täyttämiseksi näiden kolmen kielen lisäksi muitakin unionin virallisia kieliä.

- 44 Koska kiinnostuksenilmaisupyynnössä ei kuitenkaan millään tavoin ilmaista, että sähköinen hakulomake, joka oli saatavilla EPSOn verkkosivuilla vain englannin, ranskan ja saksan kielisenä, oli mahdollista täyttää millä tahansa unionin virallisella kielellä, hakijat saattoivat kohtuudella olettaa, että tämä lomake oli ehdottomasti täytettävä jollakin näistä kolmesta kielestä. Näissä olosuhteissa ei voida sulkea pois sitä, että hakijoilta evättiin käytännössä mahdollisuus käyttää valitsemaansa unionin virallista kieltä hakemustensa toimittamisessa.
- 45 Koska yhteydenpidossa käytettävien kielten valinta oli täten rajattu, toiseksi on tarkasteltava, johtiko tämä rajaaminen hakijoiden erilaiseen kohteluun, joka on ristiriidassa henkilöstösääntöjen 1d artiklan kanssa.
- 46 Tältä osin on katsottava, että hakijat, jotka sen vuoksi, että hakulomake ei ollut saatavilla kaikilla unionin virallisilla kielillä, katsoivat, että heidän oli täytettävä se englannin, ranskan tai saksan kielellä ja jotka näin ollen laativat hakemuksensa jollakin näistä kielistä, vaikka yksikään niistä ei ollut heidän parhaiten hallitsemansa unionin virallinen kieli, saattoivat joutua epäedulliseen asemaan sekä kyseisen lomakkeen täydellisen ymmärtämisen osalta että hakemuksensa laatimisen osalta niihin hakijoihin nähden, joiden suosima virallinen kieli oli jokin näistä kolmesta kielestä.
- 47 Näin ollen siitä, että hakulomake ei ollut saatavilla EPSOn verkkosivuilla kaikilla unionin virallisilla kielillä, oli seurauksena, että hakijoilta, jotka halusivat käyttää muuta virallista kieltä kuin englantia, ranskaa tai saksaa kyseisen lomakkeen täyttämiseksi ja täten hakemuksen toimittamisessa, evättiin mahdollisuus käyttää heidän parhaiten hallitsemaansa virallista kieltä, ja että heitä kohdeltiin tavalla, joka oli epäedullisempi kuin tapa, jolla kohdeltiin hakijoita, joiden suosima virallinen kieli oli jokin näistä kolmesta kielestä. Tästä seurasi siis kieleen perustuva erilainen kohtelu, joka pääsääntöisesti on kielletty henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 kohdassa.
- 48 Espanjan kuningaskunnan esittämien seikkojen osalta ei sitä vastoin ole tullut ilmi, etteivät hakijat voi tarvittaessa olla sähköpostitse yhteydessä parlamenttiin tai EPSOon valitsemallaan virallisella kielellä. Koska Espanjan kuningaskunnan kanneperuste koskee yhteydenpidossa käytettävien kielten rajaamista, se ei voi siis menestyä tällaisten yhteydenpitojen osalta. Edellisessä kohdassa todettua erilaista kohtelua, joka koskee kieliä, joita hakulomakkeen täyttämiseksi ja näin ollen hakemuksen toimittamisessa voidaan käyttää, ei voida hyvittää sillä, että hakijoilla on mahdollisuus olla yhteydessä parlamenttiin tai EPSOon valitsemallaan virallisella kielellä, tarvittaessa sähköpostitse, muista kyseessä olevaan valintamenettelyyn liittyvistä seikoista.
- 49 Kuten tämän tuomion 38 kohdassa muistutetaan, henkilöstösääntöjen 1d artiklan 6 kohdasta seuraa, että henkilöstösääntöjen soveltamisessa ei voida hyväksyä kieleen perustuvaa erilaista kohtelua, paitsi jos se on objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltua ja vastaa henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisia oikeutettuja tavoitteita.
- 50 Koska Espanjan kuningaskunta on osoittanut, että kiinnostuksenilmaisupyynnössä otetaan käyttöön erilainen kohtelu, joka voi merkitä kieleen perustuvaa erilaista kohtelua henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 kohdassa tarkoitetulla tavalla, parlamentin oli osoitettava, että tämä rajaaminen oli perusteltua.
- 51 Käsiteltävässä asiassa parlamentti ei kuitenkaan ole esittänyt kiinnostuksenilmaisupyynnössä, kirjelmissään tai unionin tuomioistuimessa järjestetyn istunnon aikana yhtäkään perustelua, josta voisi käydä ilmi tämän tuomion 47 artiklassa todetun kaltainen henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukainen

oikeutettu tavoite, joka koskee sähköisen hakulomakkeen täyttämiseksi käytettäviä kieliä. Tästä seuraa, ettei parlamentti ole osoittanut, että kiinnostuksenilmaisupyynnöstä johtuva yhteydenpidossa käytettävän kielen valinnan rajaaminen on perusteltu.

52 Näin ollen ensimmäinen kanneperuste on perusteltu.

Toinen kanneperuste, joka koskee palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan rikkomista

Asianosaisten lausumat

53 Espanjan kuningaskunta väittää toisen kanneperusteensa ensimmäisessä osassa, että kiinnostuksenilmaisupyynnössä esitetty vaatimuksella unionin toisen virallisen kielen tyydyttävästä osaamisesta rikotaan palvelussuhteen ehtojen 82 artiklaa, koska sen mukaan toista kieltä ei tarvitse osata tehtävissä, joissa valitut hakijat tulevat toimimaan. Espanjan kuningaskunnan mukaan palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdasta käy ilmi, että hallinto voi edellyttää sopimussuhteisen toimihenkilön toimea hakeneelta henkilöltä jonkin unionin virallisen kielen perusteellisen hallitsemisen lisäksi tietyn toisen kielen tyydyttävää osaamista vain avoimen toimen erityisen luonteen vuoksi. Käsiteltävässä asiassa toisen kielen tyydyttävää osaamista ei kuitenkaan voida sen mukaan perustella niiden tehtävien hoitamisella, joita palvelukseen otettaville sopimussuhteisille toimihenkilöille uskotaan. Espanjan kuningaskunta muistuttaa tältä osin, että palvelussuhteen ehtojen 80 artiklassa määritellään tehtäväryhmän I sopimussuhteisille toimihenkilöille annetut tehtävät siten, että ne ovat ruumiillisen työn ja hallinnollisen tuen yksikön tehtäviä, jotka suoritetaan virkamiesten tai väliaikaisten toimihenkilöiden valvonnassa. Espanjan kuningaskunta väittää tämän kanneperusteen toisessa osassa, että jos oletetaan, että tällaisiin tehtäviin hakeneelta henkilöltä voidaan edellyttää, että hänellä on perusteelliset tiedot yhdessä virallisessa kielessä ja toisessa virallisessa kielessä tyydyttävät tiedot, tässä kiinnostuksenilmaisupyynnössä tämän toisen kielen osalta edellytetty kieliä koskevan viitekehyksen mukainen taitotaso B2 on perusteeton.

54 Parlamentti väittää vastauksessaan, että palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa edellytetään toisen unionin virallisen kielen tyydyttävää osaamista henkilöstösääntöjen mukaisena velvollisuutena.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

55 Palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa säädetään, että ”sopimussuhteiseksi toimihenkilöksi voidaan ottaa ainoastaan henkilö, joka toimittaa näytön siitä, että hänellä on perusteelliset tiedot yhdessä unionin [virallisessa kielessä] ja toisessa unionin kielessä sellaiset tyydyttävät tiedot, jotka ovat hänen tehtäviensä suorittamiseksi tarpeen”. Espanjan kuningaskunta väittää toisen kanneperusteensa ensimmäisessä osassa, että tässä säännöksessä edellytetään sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakeneilta henkilöiltä unionin toisen kielen osaamista vain silloin, kun tehtävät, joissa heidän on tarkoitus toimia, sitä edellyttävät, mikä ei kuitenkaan ole asian laita käsiteltävässä asiassa.

56 Näin ollen on määriteltävä, edellytetäänkö tämän 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa olevissa kielitaitovaatimuksissa järjestelmällisesti sopimussuhteisen toimihenkilön tehtäviin hakeneilta perusteellisia tietoja yhdessä unionin virallisessa kielessä ja tyydyttäviä tietoja toisessa unionin virallisessa kielessä.

57 Tältä osin on muistutettava, että henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa säädetään vastaavasti, että ”virkamieheksi voidaan nimittää ainoastaan henkilö, jolla on perusteellinen kielitaito yhdessä unionin kielessä ja tehtäviensä hoitamiseen riittävä kielitaito toisessa unionin kielessä”. Henkilöstösääntöjen 45 artiklan 2 kohdan mukaisesti virkamiehiä vaaditaan myös ennen palvelukseen

ottamisen jälkeistä ensimmäistä ylennystä osoittamaan, että he kykenevät työskentelemään ”kolmannella kielellä, jonka on oltava yksi SEU 55 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista kielistä” eli jokin unionin virallinen kieli. Tästä on välttämättömänä seurauksena, että henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa säädettyä toisen kielen osaamisen edellytystä ei voida pitää virkamiesten osalta vapaaehtoisena.

- 58 Koska sopimussuhteiset toimihenkilöt hoitavat virkamiesten tavoin tehtäviään monikielisessä ympäristössä, palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa sopimussuhteisille toimihenkilöille asetettuja kielitaitovaatimuksia ei millään perusteella voida tulkita eri tavoin kuin henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa vastaavin sanamuodoin virkamiehille asetettuja kielitaitovaatimuksia. Se seikka, että virkamiesten, toisin kuin sopimussuhteisten toimihenkilöiden, on mahdollisesti osoitettava kolmannen kielen osaamisensa, selittyy sillä, että sopimussuhteisiin toimihenkilöihin ei sovelleta henkilöstösääntöjen mukaista ylennysjärjestelmää. Tämä ero ei kuitenkaan vaikuta tulkintaan, joka on tehtävä toisen kielen osaamista koskevasta vaatimuksesta, josta säädetään yhtäältä henkilöstösääntöjen 28 artiklan f alakohdassa ja toisaalta palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa.
- 59 Näin ollen, kuten julkisasiamies korostaa ratkaisuehdotuksensa 111 kohdassa, palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohtaa on tulkittava siten, että sopimussuhteisten toimihenkilöiden tehtäviä hakeneilta edellytetään näyttöä siitä, että he hallitsevat vähintään kaksi virallista kieltä. Tästä seuraa, että Espanjan kuningaskunnan toisen kanneperusteen ensimmäinen osa on hylättävä.
- 60 Espanjan kuningaskunta väittää tämän kanneperusteen toisessa osassa, että kun otetaan huomioon niiden tehtävien luonne, joita sopimussuhteisten toimihenkilöiden on tarkoitus hoitaa, kiinnostuksenilmaisupyynnössä edellytetty valintamenettelyn toisen kielen taitotasoa eli kieliä koskevan viitekehyksen mukainen taso B2, ei ole perusteltu. Koska tämän toisen osan tueksi esitetyt perustelut vastaavat osittain kolmannen ja neljännen kanneperusteen tueksi esitettyjä perusteluja, tämä osa tarkastellaan yhdessä näiden kahden kanneperusteen kanssa.

Toisen kanneperusteen toinen osa sekä kolmas ja neljäs kanneperuste, jotka koskevat valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaamista vain englannin, ranskan ja saksan kieliin

Asianosaisten lausumat

- 61 Espanjan kuningaskunta väittää, että valintamenettelyn toisen kielen rajaaminen kiinnostuksenilmaisupyynnössä vain englannin, ranskan ja saksan kieliin on mielivaltaisen, että se on ristiriidassa asetuksen N:o 1/58 1 ja 6 artiklassa säädetyn kieliä koskevan järjestelmän kanssa ja että se merkitsee kieleen perustuvaa syrjintää, joka on kielletty perusoikeuskirjan 22 artiklassa, henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 ja 6 kohdassa ja palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa. Yhtäkään kiinnostuksenilmaisupyynnössä esitettyä syytä ei voida pitää yleisen edun mukaisena oikeutettuna tavoitteena, jolla tällaista rajoitusta voidaan perustella. Näin ollen perustelu, joka koskee ”yksikön etua” siihen, että palvelukseen otettu henkilöstö kykenee heti ensimmäisestä päivästä alkaen toimimaan edellytetyillä kielillä ja kommunikoidaan tehokkaasti työnsä puitteissa, on stereotyyppinen eikä se liity hoidettujen tehtävien luonteeseen. Joka tapauksessa on niin, ettei tämä rajoitus ole oikeassa suhteessa yksikön tosiasiallisiin tarpeisiin nähden. Samalla tavoin vaatimus kieliä koskevan viitekehyksen mukaisesta taitotasosta B2 valintamenettelyn toisessa kielessä on Espanjan kuningaskunnan mukaan suhteeton.
- 62 Parlamentti kiistää nämä väitteet ja toteaa, että valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaaminen on perusteltu kiinnostuksenilmaisupyynnössä asianmukaisella tavalla muun muassa tavoitteella saada palvelukseen välittömästi toimintakykyisiä työntekijöitä, jotka kykenevät kommunikoidaan tehokkaasti päivittäisessä työssä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 63 Tämän tuomion 36–40 kohdassa esitetyistä syistä sitä, oliko valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaaminen vain englannin, ranskan ja saksan kieliin laillinen, on arvioitava henkilöstösääntöjen 1d artiklan kannalta. Samalla tavoin kuin Espanjan kuningaskunnan ensimmäisessä kanneperusteessa kyseessä oleva niiden kielten valinnan rajaaminen, joita voidaan käyttää sähköisen hakulomakkeen täyttämiseen EPSOn verkkosivuilla ja näin ollen hakemuksen tekemiseen, kuuluu toisen kanneperusteen toisessa osassa sekä kolmannessa ja neljännessä kanneperusteessa kyseessä oleva rajaaminen unionin henkilöstövalintamenettelyiden järjestämisen erityiseen asiayhteyteen, jota säännellään erityisesti henkilöstösäännöissä.
- 64 Tätä varten on muistutettava heti aluksi, kuten tämän tuomion 38 ja 49 kohdassa katsotaan, että henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 kohdassa, jota sovelletaan sopimussuhteisten toimihenkilöiden valintamenettelyihin palvelussuhteen ehtojen 80 artiklan 4 kohdan nojalla, kielletään näitä henkilöstösääntöjä sovellettaessa kaikenlainen syrjintä, kuten esimerkiksi kieleen perustuva syrjintä, ja tämän säännöksen 6 kohdan nojalla kieleen perustuva erilainen kohtelu voidaan hyväksyä, jos se on objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltua henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisella oikeutetulla tavoitteella.
- 65 Koska kiinnostuksenilmaisupyynnössä mainitaan, että palvelussuhteen ehtojen nojalla valintamenettelyn toisen kielen valinta rajataan englannin, ranskan ja saksan kieliin, hakijoilta, joiden kielitaito ei vastannut tätä edellytystä, evättiin mahdollisuus osallistua tähän valintamenettelyyn, vaikka heillä oli riittävä kielitaito palvelussuhteen ehtojen 82 artiklan 3 kohdan e alakohdassa asetettujen edellytysten mukaisesti ainakin kahdessa unionin virallisessa kielessä.
- 66 Näin ollen se, että hakijoiden edellytettiin valitsevan valintamenettelyn toiseksi kieleksi joko englannin, ranskan tai saksan kieli, merkitsee kieleen perustuvaa erilaista kohtelua, joka on lähtökohtaisesti kielletty henkilöstösääntöjen 1d artiklan 1 kohdassa.
- 67 Siltä osin kuin seuraavaksi on kyse henkilöstösääntöjen 1d artiklan 6 kohdassa tarkoitettusta henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisesta oikeutetusta tavoitteesta, jolla tätä erilaista kohtelua voidaan mahdollisesti perustella, unionin tuomioistuimen oikeuskäytännöstä käy ilmi, että yksikön etu voi edellyttää, että palvelukseen otettavilla henkilöillä on tietty kielitaito. Hoidettavien tehtävien erityinen luonne voi siis olla peruste sille, että palvelukseen ottaminen perustuu muun muassa tietyn kielen perusteelliseen taitoon (ks. vastaavasti tuomio 19.6.1975, Küster v. parlamentti, 79/74, EU:C:1975:85, 16 ja 17 kohta; tuomio 29.10.1975, Küster v. parlamentti, 22/75, EU:C:1975:140, 13 ja 14 kohta ja tuomio 27.11.2012, Italia v. komissio, C-566/10 P, EU:C:2012:752, 88 kohta).
- 68 Toimielimillä on näin ollen valintamenettelyssä laaja harkintavalta arvioida yksikön etua sekä hakijoiden pätevyyttä ja ansioita (ks. vastaavasti tuomio 4.2.1987, Bouteiller v. komissio, 324/85, EU:C:1987:59, 6 kohta; tuomio 3.4.2003, parlamentti v. Samper, C-277/01 P, EU:C:2003:196, 35 kohta ja tuomio 9.10.2008, Chetcuti v. komissio, C-16/07 P, EU:C:2008:549, 77 kohta). Unionin tuomioistuimen tehtävänä ei täten ole korvata omalla arviollaan hallinnon tekemää arviota siltä osin kuin on kyse muun muassa kilpailun hakijoilta yksikön edun mukaisesti edellytettävästä erityisestä kielitaidosta (ks. analogisesti tuomio 3.4.2003, parlamentti v. Samper, C-277/01 P, EU:C:2003:196, 35 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).
- 69 Toimielimelle, joka on rajannut valintamenettelyn kieliä koskevan järjestelyn vain rajalliseen määrään unionin virallisia kieliä, kuuluu kuitenkin osoittaa, että tällaisella rajaamisella kyetään vastaamaan niihin tehtäviin liittyviin todellisiin tarpeisiin, joita palvelukseen otettavat henkilöt tulevat hoitamaan. Lisäksi kaikki erityiset kielitaitovaatimukset on suhteutettava tähän intressiin ja niiden on perustuttava selkeille, objektiivisille ja ennakoitavissa oleville kriteereille, joiden avulla hakijat voivat ymmärtää näiden vaatimusten syyt ja unionin tuomioistuimet valvoa niiden lainmukaisuutta (ks. vastaavasti tuomio 27.11.2012, Italia v. komissio, C-566/10 P, EU:C:2012:752, 90 ja 92 kohta).

- 70 Parlamentti katsoo tästä, että yksikön edulla, sellaisena kuin se käy ilmi kiinnostuksenilmaisupyynnöstä, saada palvelukseen välittömästi toimintakykyisiä työntekijöitä, jotka voivat kommunikoida tehokkaasti päivittäisessä työssä, voidaan perustella valintamenettelyn toisen kielen rajaamista englannin, ranskan ja saksan kieliin. Espanjan kuningaskunta sitä vastoin väittää, että tätä rajaamista ei voida perustella kiinnostuksenilmaisupyynnössä esitetyillä syillä.
- 71 Kuten tämän tuomion 22 kohdasta käy ilmi, kiinnostuksenilmaisupyynnön IV jaksossa todetaan, että valintamenettelyn toiseksi kieleksi valitut kolme kieltä eli englannin, ranskan ja saksan kielet on määritetty näin, jotta ne vastaisivat ”yksikön etua” sen varmistamiseen, että palvelukseen otettavat henkilöt ovat ”välittömästi toimintakykyisiä ja voivat kommunikoida tehokkaasti päivittäisessä työssään”. Tältä osin täsmennetään, että parlamentin ”sisäisessä viestinnässä käytettäviä kieliä” koskevan ”pitkäaikaisen käytännön” vuoksi ja kun otetaan huomioon ”ulkoisen viestinnän ja asiakirjojen käsittelyn tarpeet”, ”saksa, englanti ja ranska ovat yleisimmin käytetyt kielet”.
- 72 Vaikka näistä perusteluista käy ilmi, että on yksikön edun mukaista, että palvelukseen otetut uudet työntekijät voivat kommunikoida tehokkaasti heti kun he aloittavat tehtävissään, ne eivät kuitenkaan ole sellaisenaan riittävät osoittamaan, että kyseessä olevat tehtävät eli Euroopan parlamentin autonkuljettajan tehtävät edellyttävät käytännössä jonkin näiden kolmen kielen osaamista unionin muiden virallisten kielten sijasta.
- 73 Tältä osin, koska näiden perusteluiden mukaan englanti, ranska ja saksa ovat Euroopan parlamentissa eniten käytetyt kielet sekä sisäisessä että ulkoisessa viestinnässä ja asiakirjojen käsittelyssä, kiinnostuksenilmaisupyynnössä annetaan ymmärtää, että nämä kolme kieltä ovat yleisesti hyödyllisimmät kielet tässä toimielimessä työskentelemistä varten. Koska Euroopan parlamentti ei ole antanut asetuksen N:o 1/58 6 artiklan mukaisia yksityiskohtaisia sääntöjä kielten käyttämistä koskevien järjestelyjen soveltamisesta, ei kuitenkaan voida katsoa, että nämä kolme kieltä ovat välttämättä hyödyllisimmät kielet kaikkiin tehtäviin tässä toimielimessä, ilman, että tarkastellaan, mitä tehtäviä palvelukseen otettavat työntekijät käytännössä tulevat hoitamaan.
- 74 Kiinnostuksenilmaisupyynnön IV jaksossa olevissa perusteluissa, joilla pyritään perustelemaan valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaamista, ei kuitenkaan mainita lainkaan tämän rajaamisen syitä niihin konkreettisiin kielitaitoa koskeviin tarpeisiin nähden, jotka liittyvät tehtäviin, joita palvelukseen otettavat autonkuljettajat tulevat hoitamaan. Näissä olosuhteissa nämä perustelut eivät perustu selkeille, objektiivisille ja ennakoitavissa oleville kriteereille, joiden avulla voidaan todeta, että käsiteltävässä asiassa yksikön etu edellyttää tällaista kieleen perustuvaa erilaista kohtelua.
- 75 Tehtävät, joissa palvelukseen otettavat autonkuljettajat tulevat toimimaan, kuvaillaan kiinnostuksenilmaisupyynnön II jaksossa. Tässä jaksossa mainitaan tältä osin, että sopimussuhteinen toimihenkilö hoitaa ”autonkuljettajan tehtäviä”, joiden puitteissa hän muun muassa ”kuljettaa Euroopan parlamentin korkean tason henkilöitä sekä virkamiehiä tai muuta henkilöstöä lähinnä Brysselissä, Luxemburgissa ja Strasbourgissa sekä muissa jäsenvaltioissa ja unionin ulkopuolisissa maissa” ja ”huolehtii ajoneuvon kunnosta ja erityisesti sen teknisistä laitteista”.
- 76 Parlamentin korostama seikka, jonka mukaan palvelukseen otettavien autonkuljettajien on hoidettava tehtäviään muun muassa Brysselissä, Luxemburgissa ja Strasbourgissa eli kolmessa kaupungissa, jotka sijaitsevat jäsenvaltioissa, joiden virallisia kieliä ovat ranska tai saksa, tai unionin tuomioistuimessa pidetyssä istunnossa esitetty seikka, jonka mukaan autonkuljettajien kuljettamat henkilöt käyttävät useimmin englannin kieltä, eivät kuitenkaan kumpikaan ole omiaan perustelemaan valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaamista vain kyseessä oleviin kolmeen kieleen.

- 77 Vaikka ei voida sulkea pois sitä, että yksikön etu voi vaatia, että palvelukseen otetaan useita autonkuljettajia, joiden kielitaito kattaa eri kieliä sen vuoksi, että he tulevat toimimaan tehtävissään eri paikkakunnilla tai niiden henkilöiden kielitaidon vuoksi, joita he tulevat kuljettamaan, parlamentti ei kuitenkaan osoittanut, miltä osin jokainen kieli, joka määriteltiin valintamenettelyn toiseksi kieleksi, olisi erityisellä tavalla hyödyllinen kyseisissä tehtävissä toimimista varten.
- 78 Tästä seuraa, että vaikka kiinnostuksenilmaisupyynnön IV jaksossa mainittuja perusteluita tulkitaan tämän pyynnön II jaksossa olevan tehtäväkuvauksen valossa ja parlamentin tältä osin esittämien selitysten valossa, niillä ei voida perustella valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaamista vain englannin, ranskan ja saksan kieliin. Näin ollen on katsottava, että parlamentti ei ole osoittanut, että rajaaminen valintamenettelyn toiseksi kieleksi nimettyihin kieliin oli objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltua avoimien toimien toiminnallisten erityispiirteiden takia, ja ettei se osoittanut, minkä vuoksi tämä valinta ei sitä vastoin voinut kohdistua muihin virallisiin kieliin, jotka mahdollisesti voivat olla merkityksellisiä tällaisia tehtäviä varten.
- 79 Edellä esitetyn perusteella kolmas ja neljäs kanneperuste on hyväksyttävä. Koska parlamentti ei ole osoittanut, että valintamenettelyn toisen kielen valinnan rajaaminen vain englannin, ranskan ja saksan kieliin oli objektiivisesti ja tarkoituksenmukaisesti perusteltua henkilöstöpolitiikan yleisen edun mukaisella oikeutetulla tavoitteella, toisen kanneperusteen toista osaa ei ole aiheellista arvioida, koska se koskee näiden samojen kielten vaadittua taitotasoa.
- 80 Koska Espanjan kuningaskunnan ensimmäinen, kolmas ja neljäs kanneperuste hyväksytään, kiinnostuksenilmaisupyyntö on kumottava.

Kiinnostuksenilmaisupyynnön kumoamisen seuraukset

Asianosaisten väitteet

- 81 Espanjan kuningaskunta katsoo, että kiinnostuksenilmaisupyynnön kumoamisen seurauksena on, että sen nojalla perustettu tietokanta kumotaan. Espanjan kuningaskunta ei vaadi niiden palvelukseen ottamisten peruuttamista, jotka on voitu tehdä sen perusteella, että hakijan nimi on merkitty tähän tietokantaan, mutta se korostaa, että nimen merkitseminen tähän tietokantaan ei ole palvelukseen ottamisen tae ja, siltä osin kuin on kyse hakijoista, joiden nimet on merkitty siihen, tietokannan kumoaminen ei siis merkitse, että heidän perusteltua luottamustaan olisi millään tavoin loukattu.
- 82 Parlamentti sitä vastoin katsoo, että koska tämä tietokanta on jo vahvistettu, hakijoille on ilmoitettu valintamenettelyn lopputuloksesta ja palvelukseen ottaminen on alkanut. Luottamuksensuojan periaatteen noudattamiseksi tietokanta on parlamentin mukaan pidettävä voimassa muun muassa tuomiossa 27.11.2012, Italia v. komissio (C-566/10 P, EU:C:2012:752), suositellun lähestymistavan mukaisesti.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

- 83 Kun unionin tuomioistuin lausuu unionin henkilöstövalintamenettelyitä koskevan toimenpiteen kumoamisesta, sen on pyrittävä sovittamaan yhteen niiden hakijoiden edut, jotka ovat joutuneet epäedulliseen asemaan tämän menettelyn säännönvastaisuuden vuoksi, muiden hakijoiden etujen kanssa siten, että sen tehtävänä on ottaa huomioon paitsi haittaa kärsineiden hakijoiden oikeuksien palauttamisen välttämättömyys, myös jo valituiksi tulleiden hakijoiden perusteltu luottamus (ks. tältä osin tuomio 6.7.1993, komissio v. Albani ym., C-242/90 P, EU:C:1993:284, 14 kohta).

- 84 Mitä tulee erityisesti valintamenettelyyn sovellettavan kieliä koskevan järjestelyn sääntöjenvastaisuuteen, jo valituksi tulleiden hakijoiden perusteltu luottamus on otettava huomioon vertailemalla tämän valintamenettelyn perusteella hakijoiden nimistä laadittujen luetteloiden mahdollisen kumoamisen vaikutuksia haittaa kärsineiden hakijoiden etujen kanssa (ks. tältä osin tuomio 27.11.2012, Italia v. komissio, C-566/10 P, EU:C:2012:752, 103 kohta).
- 85 Koska kiinnostuksenilmaisupyyntö kumotaan tässä asiassa hakijoiden kielitaidon osalta asetettujen syrjivien edellytysten vuoksi, näiden samojen syrjivien edellytysten on katsottava vaikuttavan kyseessä olevaan tietokantaan. Hakijoiden nimien merkitseminen tähän tietokantaan perustui nimittäin epäyhdenvertaisissa olosuhteissa järjestetyn valintamenettelyn tuloksiin.
- 86 Tästä on katsottava Espanjan kuningaskunnan tavoin, että hakijoille, joiden nimet merkittiin kyseessä olevaan tietokantaan, ei myönnetty takeita palvelukseen ottamisesta. Näin ollen nämä hakijat, toisin kuin muun muassa ne hakijat, joille on jo tarjottu sopimussuhteisen toimihenkilön työsopimusta sillä perusteella, että heidän nimensä on merkitty tähän tietokantaan ja joille on näin ollen syntynyt perusteltu luottamus siihen, ettei heidän palvelukseen ottamistaan aseteta kyseenalaiseksi, eivät ole saaneet hallinnolta minkäänlaisia vakuutteluja, jotka voisivat synnyttää perustellun luottamuksen siihen, että heidät otetaan palvelukseen.
- 87 On siis katsottava, että vain siitä, että hakijoiden nimet merkittiin kyseessä olevaan tietokantaan, ei synny perusteltua luottamusta, joka edellyttäisi kumotun kiinnostuksenilmaisupyyntöön vaikutusten pysyttämistä voimassa. Tietokannan kumoamisella ei sitä vastoin voida vaikuttaa mahdollisesti jo toteutettuihin palvelukseen ottoihin.
- 88 Näissä olosuhteissa tietokanta on kumottava.

Oikeudenkäyntikulut

- 89 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut.
- 90 Koska Espanjan kuningaskunta on vaatinut parlamentin velvoittamista korvaamaan oikeudenkäyntikulut ja koska tämä on hävinnyt asian, parlamentti on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

- 1) Kiinnostuksenilmaisupyyntö – Sopimussuhteiset toimihenkilöt – Tehtäväryhmä I – Autonkuljettajat, EP/CAST/S/16/2016 kumotaan.**
- 2) Tietokanta, joka perustettiin kiinnostuksenilmaisupyyntöön – Sopimussuhteiset toimihenkilöt – Tehtäväryhmä I – Autonkuljettajat, EP/CAST/S/16/2016 nojalla kumotaan.**
- 3) Euroopan parlamentti velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Allekirjoitukset